

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri popoldne.
Cena za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L. Za inozemstvo
za leto 30 L. — Na naročila brez doposlane naročilnice se ne oziramo.
Odgovorni urednik: ROMAN ČEJ.

1923

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se plačajo naprej in stanejo
6 L. v višini enega om v enem stolpu.
Lis. izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“. Tisk. S. SPAZZAL v TRSTU.
Uprava, ulica Veturini 9. Ured.: ulica Mameli 6. (prej Scuole).

Politični položaj

Kdor zasleduje italijansko časopisje kraljestva, čita lahko dan za dan o velikih zmagah fašistovske stranke. V tej občini, v oni občini, v tej deželi, v oni deželi so fašisti odnesli večino občinskih in deželnih volitev večino glasov. Kako je to mogoče? Ali so stale stranke zginile s površja zemlje? Saj imajo vendar fašisti v parlamentu le 30 poslancev! Kje so volivci, ki po poslali v parlament 26 socialističnih poslancev? Kje so množice, ki so izbrale iz svoje rede 105 poslancev ljudske stranke? Kje je tisto ogromno število volivcev, ki so poslali v parlament skoro 250 liberalnih poslancev?

Res je sicer, da je fašistovska stranka močno okrepila svoje vrste in da derejo pod njeno streho od vseh strani novi ljudje, posebno tudi taki, ki letajo celo življenje iz stranke v stranko. Toda kljub temu, da je fašizem pridobil zelo na moči in vplivu, se vendar skrajno čudno, da prehajajo njegove roke kar občina za občino, dežela za deželo. Kako naj si to razlagamo? Ali so se ostale stranke pogreznele v zemljo? Vse nam postane jasno, ako povemo, da živimo

v času polne revolucije

v kateri izvaja ena stranka diktaturo nad vsem političnim življenjem Italije. To resnico si moramo močno in globoko vtisniti, ako hočemo razumeti današnje razmere. Ljudstvo ki je politično izobraženo, mora poznati svoj položaj tak, kot je in si ne sme delati prevar. Ne smemo misliti, da mora biti vsaka revolucija krvava. Diktatura je mogoča tudi brez vešal in brez streljanja. Da živimo v času prave diktature fašistovske stranke, je jasno, če pomislimo le na sledeča dejstva:

1.) Fašizem si je ustvaril „Narodno brambo“, sestoječo iz samih fašistov. To je vojska ene stranke, ki jo vzdržujejo davkoplačevalci cele države. Vse ostale stranke so morale to fašistovsko zahtevo brez obotavljanja sprejeti. Prvič, kar obstaja Italija, se je postavila na noge vojska, kateri ne stoji na čelu Viktor Emanuel III, temveč prvi minister Italije ali bolje rečeno Mussolini. S tem se je fašistovska stranka zavarovala proti vsaki nevarnosti, ki bi ji mogla groziti v bodočnosti. Oborožena armada brani njeno gospodstvo proti vsakomur, ki bi hotel strmoglaviti njeno vladno. Kako bi mogle stranke to požreti, če bi ne imel fašizem popolne nadvlade v rokah?

2.) Fašisti so vzeli parlamentu vso oblast in jo izročili vladi. Mussolini je rekel gospodom poslancem, da nepotrebuje njih zaupanja, da se upa vladati tudi brez njih. Rimski parlament mora odobriti vse predloge fašistovske vlade ali pa ga pošlje Mussolini domov. Parlament je dal Mussoliniju zaupnico. Nobena stranka si ni upala ugovarjati. Kako bi bilo to mogoče, ako bi fašistovska stranka ne imela vse oblasti v rokah?

3.) Vlada fašizma je vrgla od sebe vsak videz oportunitizma. Prav nič se ne poteguje za priljubljenost med množicami. Kar se je zdi, da je treba izpeljati, to izpelje, naj reže v živo, kogar hoče. Tako je sklenila odpustiti iz službe 36.000 tisoč železničarjev, poslala je domov 50.000 kr. stražnikov in zatrla njihov upor, odslavila celo vrsto uradnikov iz ministrstev in današnja Straža poroča, da bo vlada razpustila 400 sodnij. Fašisti so naložili davek na delavske plače, uvedli davek na kmetske pridelke, dovolili brez ozira na ljudsko nevoljo hišnim posestnikom, da povišajo prebivalstvu najemnino. Ko bi si bila leta 1919 ali 1920 upala vlada predložiti parlamentu le eden izmed teh zakonskih načrtov, bi bilo zbruhnilo v Italiji najmanj 30 splošnih stavk, množice bi bile zasedle javna poslopja, delavstvo bi se bilo polastilo tovarnen, na ulicah bi bila tekla kri. Danes so vse stranke tihe, vse molčijo, kvečjemu se vzdigne v deželi godrnjanje. Kako je mogoče, da jemljejo vse stranke te žrtve vdano nase? Zato ker ima fašistovska stranka diktatorsko oblast, ki jo brez pomisleka izvaja nad vsemi strankami Italije.

Moč vlade je neomejna. Prosta je nadzorstva parlamenta, podpira jo 100 tisoč oboroženih mož.

Kaj nai si fašisti še želijo? Tudi če izpadejo volitve v parlament zanje neugodno, se s svojo oboroženo vojsko lahko kljub temu ohranijo na vladi.

Toda fašisti se hočejo temu izogniti. Oboroženo silo mislijo vporebiti le v skrajnem slučaju. Zato delajo no vse načine, da si izvojujejo

večino v bodočem parlamentu.

Že danes se pridno na to pripravljajo. Izdelali so velikopotezen načrt, da pokrotijo vse ostale stranke v državi. Volivci se morajo že sedaj primerno obdelati. Po komunistih in socialistih bijejo že štiri leta. Liberalce so v novemberski revoluciji skoro pokončali. Stranka nacionalistov, ki je z njimi bila zvezana, bi se morala po njihovem spojit s fašizmom. Edino ljudska stranka je ostala doslej ne dotaknjena. Njene vrste so ostale trdne kljub revoluciji. V zadnjem času se je pa začel naskok na to največjo trdnjavo v italijanskem političnem življenju. To se kaže pri občinskih in deželnih volitvah, ki se vršijo sedaj po številnih pokrajinah Italije. Proti tem naskokom se je postavila ljudska stranka po robu. Najbolj jasno je to razvidno iz članka, ki ga prinaša uradno glasilo ljudske stranke „Il popolo nuovo“ v zadnji številki. List pripoveduje:

Zmaga fašizma je zelo poslabšala položaj občin, ki so v rokah ljudovcev.

V zadnjem času so se razmere tako poostrele in postale tako težavne, da bi ravnali proti svoji vesti in se

pregrešili zoper politično poštenost, ko bi še nadalje molčali in krili obzirno s pajčolanom žalostne dogodke v deželi.

Ne gre več za posamezne slučaje nasilja, ki se delajo našim svobodnim občinam. Gre za celo verigo dogodkov in dejanj, ki osvetlujejo v žarki luči, da hočejo naši nasprotniki za vsako ceno in z vsemi sredstvi strmoglaviti občine, ki so si jih bili ljudovci v težkih bojih osvojili.

Naši prijatelji se morajo ukloniti nasilju in prenašati razmere, ki nasprotujejo popolnoma vsakemu kulturnemu življenju. Kajti fašisti zaukazujejo, naj se občinski sveti razpustijo in naši ljudje na milost in nemilost vdajo. Pri tem grozijo, da oškodujejo drugače naše imetje in osebe, in krajevna oblastva ne ganejo proti temu niti prsta. Z druge strani najdemo celo prefekte same, ki iščejo vsa sredstva, si zmišljujejo vse mogoče zvišče, najdejo najbolj neverjetne in gorostasne vzroke, da prisilijo ljudovce na odstop ali po sami rapustijo občinski svet. Ko je občinski zastop razpusčen, prepovedujejo, nasprotniki našim prijateljem, da

nastopijo z lastno listo v volivnem boju. Zabranijo jim, da nastopajo kot možje, ki imajo lastna načela, lasten program, lastno mišljenje, lastne težnje, katerih jim ni treba jemati na posodo pri drugih strankah ali drugih političnih skupinah. Drugod jih zopet silijo, da stopijo v zvezo z drugimi strankami.

Ljudovci ne zahtevajo nikakih predpravil in dobrot: hočejo le, da se spojuje njih pravica do obstoja, do organizacije in do notranje discipline, in sicer v imenu tiste svobode, ki je podlaga vsakega civiliziranega življenja.

Mi nismo nikdar nikomur delali nasilja in zato nočemo, da se nam nasilje dela.

Pisava ljudske stranke je jasna in določna. Začel se je boj proti največji organizaciji Italije. Kako se bo končal, ne vemo, eno pa je najzgodbitno gotovo: fašistovska stranka ima v državi popolno premoč, v rokah drži oblast diktatorja ter skuša svojo gospodstvo čedalje bolj širiti, zavarovati in utrditi.

Njena politika je politika stranke, ki je zrasla v revoluciji.

Kaj se godi po svetu?

Boji, ki se vršijo na ruskem ozemlju, so potisnili popolnoma v ozadje mirovno konferenco v Lozani. In vendar je tudi ta konferenca velikanske važnosti za svetovno politiko. Lozana je lepo mesto v švicarski republiki, kjer so se zbrali k pogajanju premagani Grki, zastopniki zmagovite Turčije, Angleži, Francozi, Italijani, Rusi in zastopniki majhnih držav na Balkanu. Če hočemo razumeti zborovanje v Lozani, moramo peljati čitatelje „Goriške Straže“ nazaj v dneve po veliki zmagi antante. Turčija je obenem z Nemčijo, Avstrijo in Bulgarijo do tal poražena. Njene armade so razbite, vlada je izročena antanti na milost in nemilost. Zmagovalci se zberejo v Parizu in naložijo premaganim strašne mirovne pogoje. Nobena država ni tako grozno kaznovana kakor Turčija. Angleži predlagajo, naj se Turčije razkosa. Turške preženeje iz Evrope in jim puste le iz milosti Carigrad s koščkom morskega brega. Turčiji odvzamejo Palestino z Jeruzalemom, odpeljejo od nje Sirijo, odvzamejo ji Armenijo, ki postane samostojna država. Angleži so bili mojstrsko izkoristili staro plemensko sovraštvo med Turki in Arabci in proglasili že med vojno neodvisno arabsko kraljestvo.

Turki zgubijo v Parizu veliko Arabijo, ki postane samostojna država. Ravnotako zgubijo rodovitno deželo med rekama Tigrisom in Eufratom z mestom Bagdadom in bogatimi petrolejskimi vrelci pri Mossulu. Grčijo so gospodje v Parizu skoro potrojili in ji dali mnogo turške zemlje tudi v Mali Aziji. Angleži so postali gospodarji velikanskih dežel med Egiptom in Indijo in zavarovali s tem meje svojega najbolj bogatega prekmorske-

ga kraljestva. Silno turško cesarstvo je ležalo razbito na tleh. Ponižanje turškega naroda je bilo tako veliko, da precejšen del Turkov ni hotel priznati mirovne pogodbe v Parizu. Kemal paša se je s svojimi pristasi umaknil v gore, organiziral na lastno pest armado in proglasil v mestu Angori novo vlado. Odslej naprej je imel svet dve turški vladi: sultana v Carigradu, ki je sramotno mirovno pogodbo priznal, in Kemal pašo v Angori, ki mirovne pogodbe ni priznaval. Antanta je hotela Kemal pašo brž ukrotiti z orožjem, toda ni se ji posrečilo. Dusi so ga podpirali in zalagali z orožjem in Kemal paša se je trdovratno držal v Angori in odbijal zmagovito vse napade. Končno so Angleži poslali v boj proti Angori Grke. Začetkoma je imela Grčija srečo, toda prav kmalu so začeli padati po njej težki udarci. Kemal paša jih je začel strahovito tepsti. Ujel in vničil je njih vojsko, polovil njih generale in vrgel ostanke razbite grške armade iz Male Azije. Njegove zmagovite čete so vdrle čez morje v Evropo, zasedle Carigrad in prodirale proti bolgarski in jugoslovanski meji. Grčija se je pogreznila v brezmejno gorje.

Raztrgana mirovna pogodba.

Toda Kemal paša je udaril dve muhi na en udarac: porazil je Grčijo, obenem pa je premagal vlado v Carigradu. Odstavil je sultana in ga pregnal iz dežele. Angora je prevzela vodstvo nad celo Turčijo. Turki so imeli odslej zopet le eno vlado. Zmagali so bili uporniki. Pred antanto je stopila turška vlada, ki ni priznavala pariške mirovne pogodbe. Kaj so hoteli Angleži, Francozi in Italijani? Začeli so se pač pogajati s Kemal pašo

DNEVNE VESTI

in ga povabili v Lozano. S tem je bila pariška pogodba raztrgana, treba je bilo skleniti novo, ki jo Kemal paša sprejme.

Vsi premagani narodi Evrope so dvignili glave. Zatrepetali so od velikega navdušenja.

Kajti stavba pariških mirovni pogodbe se je začela rušiti. Vendar se je našel premagani narodi, ki je zlomil verige, v katere so ga bili uklenili pariški mogotci. Turki so se peljali v mesto Lozano in se začeli pogajati. Nastopali so tam samozavestno kakor zmagovalci, ki so se bili pokrili z vojno slavo. Nič se niso dali strahovati in stavili so na antanto velike zahteve. Angleži, Francozi in Italijani so se začeli popuščati. Toda čim bolj so se razmere v ruskem ozemlju zamotavale, tembolj so vlekli Turki pogonjaja na dolgo in njih pogum je raste.

Od Angležev so zahtevali nazaj Mosul s potrebnimi studenci in se kregali cele tedne z angleškimi ministri. V teh dneh največjih ruskih homatij se je konferenca v Lozani končno razbila. Turki so odpotovali v Angoro, a miru niso hoteli podpisati. Se bo začela nova vojna na vshodu? Tega mi ne vemo. Vsekakor pa je dal nastop Turkov pogum Nemčiji, ki nadaljuje v ruskem ozemlju

broj proti Franciji

s pravo nemško žilavostjo. Francoski general Degoutte je dal pribiti po vseh zidovih ruskoga ozemlja lepake, v katerih zaukazuje, da se ne sme od 10. ure zvečer do 6. zjutraj nihče prikazati na cesti. Prepovedani so vsi shodi in vsi zasebni sestanki. Kdor se ne drži tega ukaza, se kaznuje najmanj s pet leti zapora. Najhujše tolčejo Francozi po uradnikih, županih in učiteljih. Kdor se ne pokori njihovim ukazom, tega aretirajo in izženejo iz domače zemlje. Skoro vedno postopajo Francozi takole: zjutraj zgodaj obstopi vojaška četa stanovanje uradnika ali župana, vojaki vde-rejo v hišo, potegnejo žrtev iz postelje, jo spravijo v avtomobil ter oddr-drajo z njo proti meji. Tam jo postavi-jo na cesto in se vrnejo. Na stotine uradnikov in županov je moralo zapustiti rodno zemljo, ker niso hoteli postati nezvesti svojemu narodu.

Pričakovati moramo še hude spopade. Kajti železničarji se postavljajo kljub vsem grožnjam Francozom odločno po robu. Nепrestano stavkajo in povzročajo na železnicah nameno-ma strašno zmešnjavo. Rursko ozemlje ima namreč skoro najbolj gosto in zapleteno železniško omrežje na svetu. Železničar, ki ni izurjen, povzroči lahko na ruskih železnicah največje nesrečo.

Dve krvaveči rani.

Tako so francoski železničarji, ki jih je prišlo v rursko ozemlje nad 3000 tisoč, pognali iz tira vse polno vagonov. Saj leži zvrnjen na tleh tudi voz najvišjega francoskega ko-

misarja. Nemški železničarji, ki jih je 50.000, prevračajo vozove, lomijo lokomotive in strojevodje so vozili osebne vlake kar po tri dni po rurski kotlini, preden so jih peljali čez me-jo. Promet se ustavlja in Francozi besnijo od jeze.

Zato so sklenili, da odrežejo za ka-zen rursko ozemlje od ostale Nemčije. Na mejo postavijo finančne stražnike in vojaštvo. Ko so Nemci to zvedeli, so začeli prepeljevati vozove in vlake iz ruskoga ozemlja v osrčje Nemčije. Vlaki, ki gredo čez mejo, se ne vrnejo več, da ne padejo v roke Francozov. Nemci se borijo pač z vsemi sredstvi, ki jih imajo na razpolago. Radi nasil-ster, ki jih delajo Francozi, so prepo-vedali svojim ljudem na Ruskem zadržati v ruskem ozemlju in belgijsko zastavo.

Da bo boj proti Francozom bolj uspešen, so delavci iz premogokopov cele Nemčije sklenili delati par ur na dan čez urnik. Podjetniki so jim zato zvišali plače.

Borba se torej na celi črti nadaljuje in nikjer ni še videti konca. [Bog ve-di, kako se bo vse končalo. Dve ve-liko rani zijati na telesu Evrope: turška in rurska. Kri teče iz njiju in nihče ne ve, kedaj se zacelita.

Sestavljajo se novi dež. odbori.

Ker je deželni in občinski zakon starega traljestva razlognjen na naše kaje, prenehajo delovati stari deželni odbori in stopajo na njihovo mesto novi. Člani teh odborov so deloma voljeni, deloma so pa državni uradni-ki. Mesto dež. glavarja predseduje prefekt.

V smislu zakona se je tak deželni odbor sestavil te dni na Trentinskem. Dva člana sta ljudovca (dr. Ferrari in dr. Savorana), eden je fašist (dr. de Angelis) in eden Nemeec (baron Dipauli). Odslej naprej se bodo obračala vsa županstva te na nov dež. odbor, in sicer ne naravnost, temveč poton podpre-fektore.

V smislu 265. člena dež. zakona morajo pošiljati županstva v bodoče vse zapisnike in sklepe starešinstva tekom 8 dni prefektu v potrdilo.

Dosedanji izredni dež. odbor bo upravljal do nadaljnjega dež. premoženje.

Kaj zahtevajo na Tirolskem od občinskih tajnikov?

Tridentinski prefekt Guadagnini je izdal odlok za občinske tajnike, ki določa sledeče: v slučajih, kjer ni ugotovljeno, da zna občinski tajnik dovolj dobro italijanščino, se mora podvreči posebnemu izpitu pred komisijo, ki bo sestavljena iz uradnikov od prefektore.

Tajnik bo moral obravnavati pred komisijo vprašanje iz upravne stroke, da dokaže, da obvladnje pravilno italijanski jezik.

Če ne prestane izpita, se tajniku odreče patent.

Tako so sklenili in naredili na Tirolskem. Radovedni smo, kedaj in kako se stvari ure-dijo na Primorskem.

Odiranje najemnikov.

Kako mislijo nekateri izpeljati Mus-solinijev odlok o stanovanjski najem-ščini, naj navedemo kratek zgled iz Trsta, via Scala di Monticello hšt. 1 Za stanovanje, ki je stalo 1918. leta 432 lir in 1922. leta 658 lir, zahteva sedaj gospodar 990 lir. Za drugo stanovanje je skočila «cena» od let 1918-1922-1923 takole: 750-1164-2080 lir. Ali naj gredo družine na cesto?

Primorske prefektore.

bodo morale glasom naloga iz Rima poslovati že 8. februarja. Mussolini je dal tozadevni nalog tržaškemu pre-fektu Crispo-Moncadi. Mi mislimo, da se take važne reči ne dajo napraviti v par dneh, ker zahtevajo dolgih priprav.

Rusija bo sledila Angliji v svetovnem gospodstvu.

Danes je Anglija najmočnejša država na svetu. Njen vpliv sega na vse štiri dele sveta, njeno ime uživa povsod silen ugled. Gospodarstvo skoro vsega sveta je odvisno od Angležev. Toda narodi se dvigajo in pa-dajo, nobena država ni večno na vr-hu. Tako pišejo danes Angleži sami, da se njihova mogočnost polagoma manjša, ker vstajajo do moči in vpli-va novi, mladi narodi. Tako piše n. pr. angleški politik in pisatelj Harri-son v časopisu «English Review»

«Anglija je izrezno industrijska država. Ona živi od svojega železa in premoga in svojih predilnic. Toda če je bila nekoč to njena velika pred-nost, danes to ni več. Dogodki se pre-hitevajo in v nekaterih desetletjih preide gospodarstvo nad morji in trgo-vino na mlajši narod, ki ima v sebi več življenske sile. Vprašam: kateri narod bo prevzel dedščino? Rusija. O tem ne more biti nikakega dvoma. Rusija je takorekoč deviška dežela; zemlja z neizmernimi bogastvi. Kar Rusija potrebuje, je kapital in inženirji in oboje ji bo dala Nemčija. Ru-siji je manjkalo le pravni čut in disci-plina. Disciplino ji je prinesel — o tem prav nič ne dvomim — boljševizem. Brez discipline ni napredka, brez discipline ne more procvitati no-bena država.»

Južna železnica.

To vprašanje, ki se vleče že pet let, se baje reši na konferenci, ki se prične 5. februarja v Rimu. Važno za Italijo, Jugoslavijo in sploh vse nasledstvene države in pri nas za vpokojence Južne železnice, ki čakajo rešitve tega vprašnja «ko duše svetega raja.»

Novi župan v Ljubljani

je bil izvoljen 27. januarja v osebi dr. Lud-vika Periča. Njegov namestnik bo dr. Stan-ovnik. Kakor že znano imajo v občinskem svetu večino zastopniki Ljudske stranke in proletarci, manjšino pa zastopniki narodno naprednih strank.

Okrajna bolniška blagajna v Gorici

Od 1. februarja t. l. naprej se iz-meni uradni urnik pri okrajni bolniški blagajni v Gorici v sledečem smislu:

Od ponedeljka do vštevši petka od 12. in od 15. do 18. ure;

v soboto od 8. do 14. ure;

v nedeljo: inšpekcija od 9. do 11. ure.

Stranke se sprejemajo: pri blagajni: od ponedeljka do petka od 8. do 12. ure.

v soboto od 8. do 13. ure.

Vsi drugi uradi sprejemajo vsaki dan od 8. do 12. ure.

Brezposelna kontrola se vrši vsak dan od 8. do 10. ure.

Italijanska ljudska stranka

ima svoj letni kongres v Turinu 4. do 7. sušča. Don Sturzo bo poročal o delu stranke v l. 1922, poslušal Boggiano o reformi državne uprave, profesor Gilardoni o finančnih vprašanjih države, poslanec Degaspri o političnem in parlamentarnem položaju. Ob koncu se izvoli 30 članov odbora za vodstvo stranke v letu 1923.

Z veliko metlo.

Ministrstvo pravosodja nameni za-treli 400 sodnij v državi. Ali so vsi po vojni tako poboljšali ljudje, da morajo sodnije zapirati?

Papež je sprejel

dne 29. januarja v avdijenci biskupa tržaškega škofa A. Bartolomasi-ja. Govor je bil zelo dolg.

No, vendar enkrat.

Glavni urednik fašistovskega dnevnika v Trstu dr. Gino d'Angelo je v številki 28. januarja o dobrotah striškega zakona in zahteva, naj se postava o očetovstvu in o varstvu mladoletnih, ki sta veljavni v nekaterih pokrajinah, raztegne na vsa država. Nezakoniti otrok ima pravico do daževanja od strani očeta in otroci so brez varstva, dobijo varuha: ta postava naj se uvede v kraljevini Veseli nas, da uvidijo fašisti, da imela stara država tudi kaj dobrega.

Protialkoholni odbor v Trstu

Za tržaško deželo je bila imenovana komisija, ki naj se bori proti alkoholizmu v deželi. Člani so Italijani. Mari so tudi vsi pijanci deželi Italijani?

Polom velike tvrdke.

Ogrska tvrdka Hacker & Kraus s sede-štvom v Trstu je te dni falirala. Premoženje je bilo 800 tisoč lir, zguba pa 8 milijonov lir.

Postaje gorijo.

Glavni kolodvor v Milanu je vnel požar v noči 29-30. januarja. Rešili so deset milijonov lir v denarju. Vsi drugi kolodvori so v varnosti. Vsi drugi so bili 70 milijonov voznih listov.

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA
ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

«No, prav!» je pristavil James Starr, ne da bi nadalje še kaj omenil ono drugo pismo.

Kasneje je spet povzel besedo: «Ali mi moreš povedati, kaj mi namerava sporočiti moj dobri stari znanec Simon?»

«Moj oče je sklenil da o tem govori z vami le on sam.»

«Toda, ti veš?»

«Da.»

«No, Harry, ne bom te nadalje spraševal. Naprej: rad bi že govoril s Simonom Fordom. Toda, stoj, kje pa stanuje?»

«V jami.»

«Kaj? V dohartski jami?»

«Seveda, gospod Starr», je potrdil Harry Ford.

«Vaša družina je torej še vedno v rudniku?»

«Se vedno, gospod Starr. Saj poznate mojega očeta. Tam, kjer je ugledal luč sveta, tam hoče tudi umreti!»

«Razumem, Harry... da, da, razumem! Njegov rojstni kraj je pač in on ga ne more zapustiti. In vama tu ugaja?»

«Seveda, gospod Starr, saj živimo v ljubezni in v zadovoljnosti.»

«Prav, Harry», je prikimal inženjer. «Torej, naprej!»

James Starr je stopal z mladim možem po kalendarskih ulicah. Deset minut kasneje je bilo mesto že za njima.

III.

DOHARTSKA JAMA.

Harry Ford je bil petindvajsetleten mlad mož, visoke rasti in krepko razvitega telesa.

Že v zgodnji mladosti se je odlikoval pred svojimi jamskimi tovariši vsled resnega obraza in zamišljenega obnašanja. Pravilne poteze, velike sanjave oči, bujni rjavkasti lasje in ljubezniva zunanost, vse to ga je označevalo za pristnega nizozemskega škota. Težko in naporno rudniško delo, ki ga je opravljal že od mladih let, ga je napravilo možatega, poštenjaka in ga obvarovalo vseh zablod. Deloma ga je izobraževal oče, deloma njegova lastna vedoželjnost in posledica je bila, da si je nabral obilico znanja, tako da je bil v teh letih, ko je vsakdo po navadi še učencec, zmožen podučevati druge. In mladenič bi

nedvomno postal očetu naslednik niso rudnika zaprl.

James Starr je bil dober pešec, vendar je zamogel svojemu spremljevalcu slediti le vsled tega, ker je bilaš zmanjševal svoje korake.

Dež je malo ponehal, Harry in James Starr — mladenič je inženjerjevo prtljago — sta dobro ljo korakala po levem bregu reke, kar sta jo ubrala med visokim vjem čez poljano.

Na obeh straneh so se širili travniki, pašniki in pristave. Vse mezne skupine ovac so smuhale tam sočna zelišča.

Jarow-jama je bila kake štiri oddaljena od Callandra. Čim bolj je James Starr bližal svojemu nekdanjemu bivališču, tem večja vznemirnost se ga je polaščala. Inženjer se razgledaval z otožnimi čustvi. Poskušal je, da se oddahne. Prisluškoval

PROSVETNA ZVEZA

Mladinski zbor v Tolminu. V nedeljo, dne 28. jan. so privrele v Tolmin od vseh strani trume zavednih fantov in deklet na socialno-vzgojni tečaj. Vsa okoliška društva so poslala, svoje najboljše članstvo, ki je z zanimanjem prisostovalo celi dan v nabito polni dvorani vzornim predavanjem. Predavatelj Prosvetne zveze so obravnavali sledeče predmete: Uvod v društveno delovanje-ljubezen do domovja in pravični sporazum med narodi — naša vas v miru in prepiru — socialna vzgoja v društvu — fant in dekleta v društvu in življenju — prebujenje malega naroda. Med predavanji so udeleženci v močnem zboru prepevali lepe narodne popevke. Po ustanovitvi okrožnega odbora so se zbrali udeleženci tečaja k prijateljskemu večeru, ki je pristrčno potekel. Pod močnim žezlom »zelenega carja« so prepevali društveni pevski zbori iz okolice in nas je razveseljeval g. Bratuž s krasnimi samospeli. Vse udeležence je prevevala zavest bratstva in trdna nada navzočih je bila, da bo ta slovesni dan tolminske mladine rodil novo življenje v naših društvih.

Tolminsko prosvetno okrožje, v katerem so zastopana društva Ljubinj, Poljubinj, Zatočina, Volarje in Sela, si je izvolilo naslednji odbor: preds. g. Janež Anton iz Zatočina, podpredsednik g. Mihael Leban iz Poljubina, tajnik g. Al. Pavlin iz Tolmina, taj. namestnik g. Kodrnac A. iz Volč, biagajnik g. Leban Anton iz Volarj in blag. namest. g. Terezina Kavčič iz Ljubinja. V širši obliki spadajo gg. predsedniki včlanjenih društev, in sicer: Kavčič Ivan iz Ljubinja, Andrej Kragelj iz Poljubinja, Anton Leban iz Zatočina, Munič Fr. iz Sel in predsednik iz Volarj. Za okrožnega pevskega referenta je bil določen g. A. Pavlin, ki z veliko vneto vodi pevske zборе v okoliških društvih.

V Zatočini je v ponedeljek zvečer predaval glavni tajnik Prosvetne zveze o podrobnem društvenem delovanju. Vršile so se praktične vaje o vodstvu sej, shodov, nastopov itd. Nad 80 društvnikov je prepevalo narodne pesmi. Vrli Zatočinci so sklenili, vztrajno delati za razcvet društva.

Kmetijsko izobraževalno društvo v Planini pri Cerknem priredi v nedeljo dne 4. februarja 1923 predpustno veselico v prostorih Antona Peterneja v Planini št. 11. Ker je spored zelo zanimiv, se vabijo sa sosedna društva in obenem vsi okoličani k obilni udeležbi.

Izobraževalno društvo v Otaležu priredi v nedeljo 4. februarja veselico, na kateri nastopi udi odposlanec Prosvetne zveze. Vabimo!

Bralno društvo v Poljubiju je imelo v ponedeljek letni občni zbor. Po izvolitvi novega odbora je številnim udeležem predaval zastopnik Prosvetne zveze o delu, ki naj ga društvo vrši v bodočem letu. Pod vodstvom g. pevovodje Pavlina so vrli društveniki zapeli par mičnih domačih pesmi. Zdaj pa, Poljubinci, na delo!

Dekliški odseki so se ustanovili v Števerjanu in Sv. Križu. Čast zavednim dekletom! **Hudažužna.** Kat. izobr. društvo naznanja, da se vrši radi premale udeležbe dne 28. jan., občni zbor dne 4. febr.

ODBOR.

Bralno društvo na Ljubiju je priredilo dne 29. t. m. prijateljski večer. Govoril je predsednik Prosvetne zveze. Med predavanjem je prepeval pevski zbor pod vodstvom vrle godč. pevovodkinje.

«Prostovoljno gasilno društvo» na Grahomu priredi dne 4. feb. t. l. veselico s petjem, igro in tamburanjem v prostorih gosp. F. Florjančič št. 36. začetek ob 8. pop.

Članarina. Na ponovno vprašanje bratskih društev glede članarine pri Prosv. Zvezi, javljamo, da znaša na podlagi sklepa občnega zbora za leto 1923. vpisnina 10 lir in članarina na vsakih 10 članov po 2 liri.

Občni zbori. V nedeljo 28. jan. so se vršili občni zbori izobraževalnih društev v Skrljah, Grgarju, Rihemberku in Sv. Križu.

Dekliški odseki. V Števerjanu so članice Prosvetnega društva ustanovile dekliski odsek. Za predsednico je bila izvoljena g.č. Elica Stekar, za podpredsednico g.č. Ernesta Lenardič, za tajnico g.č. Angela Maraž. Sestrskemu odseku želimo živahnega procvita!

Na tečaju Kmetijsko-delavske zveze v Gorici bo govoril o problemih ljudske prosvete in o mladinski organizaciji pri nas in drugod Zvezni tajnik gosp. Terčelj. Člane opozarjamo na ta predavanja!

Prešnja. Cenj. naročnikom našega lista je znano, da imamo zadnje dni sitnosti radi izdajanja lista. Te nam požrejo obilo dragocenega časa. Vrled tega prosimo vse, ki niso še dobili Pratiče, naj še malo potrpijo. Vse bo vrejeno.

UPRAVA.

VREDNOST DENARJA.

Dne 31. januarja si kupil na tržaški borzi: za 100 francoskih frankov 124.50 do 125.50 L. za 100 švicarskih frankov 395 do 399 L. za 100 nemških mark 4 do 5 cent. za 100 nemš. avstr. kron 2 do 3 cent. za 100 češk. slov. kron 61 do 61.75 L. za 100 jugosl. dinarjev 18.20 do 18.50 L. za 1. ameriški dolar 21.10 do 21.30 L.

DRUŠTVA.

Otalež.

Kat. izobraževalno društvo v Otaležu priredi v nedeljo, dne 4. februarja veselico z bogatin sporedom. Igrala se bo A. Medvedova ljudska igra: «Mladi in stari.» Vsa bližnja bratska društva se vladno vabijo k obilni udeležbi.

Mirno.

K. Adamičev večer v Mirnu le bil v pevskem pogledu dovršen. Udeležba ni bila sicer ogromna, kakor je to v Mirnu običajno, toda misliti moramo da je bil dan deževen, tako da ni nihče maral izpod strehe. Skladatelj Adamič je dobil lavorjev venec. Tudi pevski zbor je pel vzano in društvo je dalo kito evetja svojemu požrtvovalne mu pevovodju preč, gospodu Francu Pircu. Mnogo lepote je v naši pesmi in Adamičeve bodo gotovo ponarodele povsod, kjer jih bodo peli naši zbori. To pa je skladateljev prosvetni na-

men in K. Adamičev miranski povski zbor ga bo izvrševal z vso požrtvovalnostjo.

DAROVJ.

Šebreije.

Dva učenca Andrej Svetičič in Ciril Močnik sta nabrala za harmonij na Sv. gori med tuk. vaščani 100 L. katere smo odposlali vodstvu samostana. Učenca noj bi bila v posnemanje drugim, da tako pripomorejo h hitrejši obnovitvi nam ljubega Marijnega svetišča na S. gori.

Za ALOJZIJEVIŠČE je daroval N. N. 100 lir. Srčna hvala! Živeli posnemalci!

Za Alojzjevišče v Gorici. Vrlo dobro delo vrši, kdor podpira to našo edino dijaško vzgajališče v Gorici. Prenovljeni zavod se je nedavno odprl. Priporočamo ga prijateljem mladine, domačim denarnim zavodom in sploh vsemu narodu, naj ga z denarjem in blagom podpira. Vsled danih neugodnih razmer se bori zavod z velikanskimi težavami. Rojaki spominjajte se zavoda ob porokah, veselicah, in vohče vseh narodnih prreditvah. Darovi naj se pošiljajo na vodstvo «Alozjjevišča v Gorici, via Ponte Isonzo. Imena dobrotnikov bo naš list rade volje objavjal.

Gospod Josip Kos, kurat v Gabrijah, je daroval za Alojzjevišče lepo zbirko semen za okrasitev vrtov: po 4 vrste raznobarnih in raznolistnih georginj se nahaja v vsaki partiji zbirke (52 semen). Kdor daruje Alojzjevišču vsaj petlir, dobi eno partijo take zbirke.

G. Sketova nabrala:

Dr. Sket Ivan 50.— L.; Kerševani Mučič Mario 5.— L.; Neimenovana Beria 25.— L.; Valtrich Marija 10.— L.; Gullin G. 5.— L.; Lukan Bučar 20.— L.; Ivo Pavletič 2.— L.; Lenassi 10.— L.; Dominko 10.— L.; Pahor 20.— L.; Schnabl 20.— L.; Povšič 10.— L.; Povšič F. 20.— L.; Hvalič Franjo 10.— L.; Slokar 50.— L.; Simčič 5.— L.

Gdca. Kemperle nabrala 30.— L.

Bog plačaj vsem plemenitim darovalcem in darovalkčmi.

Zivic Marija 1.— L.; Rožič Marija 2.— L.; Gril Jožefa —50 L.; Devetak Justina 1.50 L.; Nemeč Jožef 1.— L.; Stanta Terezija 2.— L.; Anica Faganelj 5.— L.; Tomšič Terezija 1.— L.; Lestan Helena 2.— L.; Uršič Alojzija 5.— L.; Uršič Marija 5.— L.; Lipovž Marija 5.— L.; Nemeč Marija —50 L.; Nemeč Franciška 1.— L.; Skaletari Terezija 4.— L.; Faganelj Jelica 5.— L.; Boškin Jožefa 1.— L.; Frljetič Marija 1.— L.; Pavletič 2.— Saksida Franciška —50 L.; Frljetič Alojzija 1.— L.; Vižintin Jožef 1.— L.; Vižintin 1.— L.; Stanta 2.— L.; Bril Anton 1.— L.; Budnič Anton 1.— L.; Pipan Ivan 2.— L.

Širite Naročajte Berite „Goriško Stražo.“

Pohištvo (mobilija) za pet stanohinjo je na prodaj po slučajno nizkih cenah, oziroma se odda v najem maia vila z vrtom za zelenjavo in za cvetlice. Pojasnila daje **Josip Paulin** mizar, Gorica ul. Vogel 20-I.

Fotograf Anton Jerkič se ne vrne v hišo goriške ljudske posojilnice v Gosposki ulici, kakor se plošno govori, ampak ostane nadalje v sedanjih prostorih **Corso G. Verdi 36.** (prej Via Giardino.)

Hiša z vrtom je na prodaj v Podgori. Pojasnila daje **Marija Breštan št. 50** istotam.

„Dijaška Matica“

občnem zboru «D. M.» 6. t. m. se je položil kernej novemu podpornemu društvu za srednje- in visokošolsko dijaštvo. Društvo naj bi skrbelo za podpore našemu po veliki večini revnemu dijaštvu. Kdor pozna težke razmere, v katerih žive naši dijaki, bo spoznal pomen «Dijaške Matice».

Koliko naš dijakov je morale pustiti šolo, ker jim sredstva niso zadostovala, da bi nadaljevali svoje študije! Pomagajmo zato našemu dijaštvu, podpirajmo ga, in to potom «Dijaške Matice», ker je ta način najizdatnejši tudi za poznejše rodove. Dijak visokošolec bo podpiran le tako, da se mu podeli brezobrestno posojilo, katerega mora vrniti po dovršenih študijah. Ta denar pride zopet drugin v korist. Podpirali se bodo samo oni dijaki, ki se obvežejo, da se nastanejo po dovršenih študijah v Italiji.

Danes je «Dijaška Matica» brez sredstev in ne more še začeti s podpiranjem. Zato naberi mo sredstev, da prične podpora akcija vsaj z bodočim šolskim letom. Letna članarina znaša 12 L.; vpisnina 2 L.; ustanovnina 100 L.; in sicer: za fizične/ os be enkrat za vselej, za društva in občestva za dobo petih let.

Prispevki se pošiljajo potom «Zadružne Zveze» v Trstu. Za informacijo obrnite se v Trst, via Fabio Filzi 10, v popoldanskih urah (od 16—19 ure.)

Spomenik Adamu.

Mesto Baltimore v Ameriki je sklenilo postaviti Adamu spomenik, ki se odkrije na njegov 3926. rojstni dan.

Človek ne razume, kako pride ravno. Baltimore do tega, da odkrije Adamu spominski kamen. Četudi namreč rojstni kraj Adama ni še natančno znan, je vendar gotovo, da se ni rodil v Baltimore. Značilno je tudi, kako natančno so poučeni v Baltimore o rojstnem dnevu Adama.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Idrija. Prosimo dopisnika, da nam sporoči ime požigalca, sicer ne moremo priobčiti.

Da bodo čitatelji pravilno poučeni o nepriliki, ki se je zgodila «Goriški Straži», jim dajemo na tem mestu nekoliko pojasnila. Kakor je bila nje dolžnost, je «Goriška Straža» v par člankih ožigosala krivice, ki se godijo slovenskemu ljudstvu na Goriškem.

Par dni po objavi tek člankov nam je javil zastopnik «Narodne tiskarne», da ne bo več tiskal «Goriške Straže» ter poudaril, da je pripravljen nadaljevati s tiskom po 14 dneh. Na vprašanje, zakaj odpoveduje Stražo, je odgovoril, da na pritisk od zunaj. Javili smo to fašistovskemu vodstvu in tam so nas zagotovili, da oni uradno niso dali nobenega tozadevnega ukaza. Pogajali smo se z «Narodno tiskarno», a ko smo videli, da ne uspemo, smo tiskali Stražo v Trstu. Ponedeljkova številka je izšla 2 uri prej kakor po navadi in vse nadaljnje številke bodo točno in redno izhajale.

I. KUMAR

TOLMIN

Prodajalna mrivaških predmetov. Velika zaloga kinča za rakve vsake vrste.

Lastna delavnica za rakve in vence iz suhih cvetlic, obleke za mrive, vsakovrstni šalni predmeti, sveče iz pravega voska. Pajčolani, venci in šopki za neveste, birmance in za prvo sveto obhajilo.

Gospodarstvo.

Znižanje uvozne carine na sladkor.

Uvozna carina na sladkor znaša 30,60 zlatih lir; s 1. avgustom se zniža carina na 21,60 zlatih lir. Ali se bo znižala tudi cena sladkorju? Pravično bi bilo!

Kaj je borza?

V vsaki «Straži» govorimo skoro o tržaški borzi, ko pišerno o valuti. Marsikdo ni prav na jasnem, kaj naj bi si mislil, ko čita ime borza. Kaj je torej borza? Borza je kraj, kjer trgujejo s tujim denarjem in vrednostnimi papirji ravnotako kakor kmet na sejmu z živino. Če je na sejmu mnogo živine, so cene nizke, če je na borzi na prodaj mnogo tujega denarja, je njegova vrednost nizka. Ako je pa mnogo povpraševanja in malo ponudb, tedaj se cene višajo ravnotako živini kakor denarju. Borza je torej neka sejem za denar in vrednostne papirje, kakor akcije, obli-gacije, deleže itd.

Ob sklepu vsakega dneva se dnevne cene objavijo, in te so tako svana borzna poročila. Po teh borznih poročilih se določa v trgovini in prčnetu vrednost denarju. Na borzi so mnogoče najgrše špekulacije, toda na drugi strani se po borzi spoznava stanje vsega gospodarstva.

Borza je toplomer gospodarskega življenja.

Iz Kmetско delavske zveze.

Pozor na državne rekvizicije!

Podpisano tajništvo K. D. Z. je od več skupin zveze prejelo vprašanja o predmetu, ki ga pojasnjuje v naslednjem.

Ob vrnitvi iz begunstvali vojne so naši ljudje pobirali najrazličnejše železje ter ga uporabljali za ograjo posestva, za kritje streh pri barakah, hišah, hlevih ali pa za podpiranje zidovja. Večkrat so morali zgubiti cele dneve, da so to železje izkopalji ter ga iz oddaljenih mest prinesli domov. Tudi precej nesreč se je pri tem delu zgodilo. Mnogo truda je stalo, predno si je kmet ali delavec za silo pokrtil svojo barako in jo zavaroval pred najhujšim vetrom in dežjem. Premožnejši so to železje kupili. Kaj so hoteli naši ljudje drugega početi? Ali naj bi ostali popolnoma brez strehe? Ali naj bi se izpostavljali nevarnosti, da jih zidovje zasuje? Zato so tudi državne oblasti dovolile, da so si ljudje za silo s tem železjem pomagali.

Danes hodijo orožniki po vseli porušeni vseh od hiše do hiše in zapisujejo, koliko železnih drogov, tračnic, plošč ima ta ali oni posestnik.

V Krminu Via Udine št. 11. se je ustanovil urad za iztirjevanje plačila za to železje. Mnogo naših ljudi je že prejelo iztirjevalna pisma, ki se približno tako glasijo:

Pri vas so se našli ti in ti vojni predmeti, ki so last države, naprošamo vas, da plačate v roku 30 dni toliko in toliko lir. Ako pa bi ne mogli plačati v navedenem roku, morate ne-

mudoma zaprositi za odlog. Če pa plačate takoj, lahko dožete primeren popust. V slučaju pa da ne plačate v navedenem roku in ako niste zaprosili za odlog, vas izročimo državnemu pravdniku, da iztirja od vas navedeno svoto lir potom sodnije; v tem slučaju boste morali plačati tudi razpravne stroške. Takšna so opominjevalna pisma tega urada.

Država je proglasila ves vojni material za državno last; oddala je iztirjevanje tega materiala, odnosno njegove vrednosti zasebnim podjetnikom v zakup, ki skušajo izmogočiti iz naših ljudi, kateri posedujejo te vojne predmete, kolikor se da.

Posesnikom vojnega materiala (tračnic, drogov, plošč iz kositra) svetujemo:

1.) Ako dotične predmete potrebujete, potem poskusite pri omenjenem uradu doseči, da vam jih proda za čim manjši znesek. Plačati pa morate, ker bi se drugače pregrešili nad zakonom, ki je proglasil te predmete za državno imetje.

2.) Ako pa tega železja ne potrebujete potem odgovorite omenjenemu uradu v Krminu, Via Udine št. 11. tako le: Mi vemo, da so dotični predmeti državna last. Nismo si jih hoteli prilastiti. Upotrebili smo jih samo za silo, kar je bilo od državnih oblastev dovoljeno. Na razpolago so vam vedno, lahko jih odpeljete.

Člani K. D. Z. se lahko zglasijo v tajništvu, ki je pripravljeno prirediti jim primerne pismene odgovore na pisma omenjenega urada.

Tajništvo K. D. Z. v Gorici.

Naša nova dežela.

V bukvalih na novo krščenih dežel je Mussolini te dni napisal ime: Furlanija. Dan njegovega rojstva je: 28. januar 1923. Službo krestitelja, botra in cerkovnika, ki so ob takih priložnostih običajni, je opravil Mussolini sam.

Pomudimo se nekoliko ob važnem dogodku.

Furlanija.

Goriška je bila pridružena Vidnu. Da bi se pa ne žalilo preveč samoljubje Goričanov, se nova dežela ne imenuje v i demska, dežela, ampak Furlanija. Furlanska dežela bo imela Videm za glavno mesto. Deželni zbor in odbor bosta v Vidnu in istotako vsa višja oblastva. Pa ne strahite se preveč tega, zakaj po laški postavi bo župan imel le malo opravka pri deželnem odboru, o čemer sprejemo kasneje.

Novi okraji.

Razdelitev v okraje bo skoro povsem nova. Dežela bo imela prefekta v Vidnu — ter bo razdeljena v šest glavarstev (pod prefekta): 1. Tolmin, 2. Gorica, 3. Gradiška, 4. Čedad, 5. Tolmeč (Tolmezzo) in 6. Pordenone. Na čelu glavarstva bo glavar ali podprefekt. Potentakem izgubi glavarja Idrija, ki pripade Tolminu. Pred par tedni je bila deputacija Idrije pri tržaškem prefektu, naj Idrija ohrani glavarja. Znano nam je, da je podpiral ta predlog prefekt kokor tudi vsi primorski fašisti, ki so bili zato, da bo število glavarstev med Slovenci kar se da veliko, da se z večjim številom italijanskih uradnikov prej potujči naš narod. A proti vseni je odločil Rim, in to iz — denarnih ozirov. Več glavarstev, več denarja, a ker hoče Rim štediti, se je odločil za malo število glavarstev. Glavarja izgubi tudi Sezana, ki pripade k tržaški deželi.

Čisto slovensko glavarstvo bo samo tolimsko. Ogromno večino bromo imeli Slovenci v goriškem glavarstvu, zakaj k temu pripadajo slovenski sodni okraji Ajdovščina, Kanal, Vipava in Komen (razen občin Mavhinje, Slivno, Šempolaj in Nabrezina, ki spadajo v Trst) ter mešani okraj goriški, kjer stanujejo tudi Italijani, in sicer v Gorici in Ločniku. V gradiščanskem okraju imamo Slovenci manjšino (Brda), ravnotako v

čedadskom okraju in v Tolmeču, kamor spadajo Slovenci in Nemci kanalske doline.

Tako izgleda nova dežela, o kateri bomo na še poročali, zlasti z ozirna na uvedbo italijanskih zakonov.

CERKVENI VESTNIK.

Svati oče o „Zvezi afriškega tiska“.

„Zveza afriškega tiska“ ima namen, nabavljati in tiskati verske knjige (kot katekizme, zgodbe, molitvenike itd.) v jezikih zamorcev ter jih pošiljati brezplačno v afriške misijone. Ustanovila je to zvezo blagopokojna grofica M. Ter. Ledóchowska, ustanoviteljica Klaverjeve družbe. Papež Benedikt XV. je pravila „Zveze afriškega tiska“ potrdil in njenim udom podelil mnogo odpustov. Sami je pristopili kot prvi njen ustanovnik z darom 5000 lir. Tudi sedanji, vladajoči sv. Oče Pij XI. se je v pismu na imenovano grofico Ledóchowska maja 1922. o „Zvezi afriškega tiska“ jako pohvalno izrazil ter jo vernikom priporočil kot podjetje, ki je na sedanjem misijonskem polju najvažnejše in najpotrebnejše. Daroval je obenem 12.000 lir in še blagovolil prislaviti: Obžalujem, da ne morem dati več. — Kdor bere ginljiva pisma afriških misijonarjev in misijonskih škofov, objavljena v „Odmeyu iz Afrike“, se bo sam prepričal o veliki potrebi tega podjetja. — Glavni sedež „Zveze afriškega tiska“ je v Rimu (podružnica v Ljubljani, Miklošičeva c. 3.7 in stoji pod varstvom sv. Katarine, velike mučenice aleksandrijske.

DROBIZ.

Neverjetna varčnost.

Neki sodar se je te dni zelo pritoževal, da so njegovi sovaščani preveč varčni. „Nikdar ne naročijo nič novega. Samo stare stvari popravljajo. V svoji varčnosti gredo tako daleč, da mi prinašajo stare luknje in hočejo, da jim naredim okoli in okoli sod.“

MESTNE NOVICE.

Za padle Goričane.

V Gorici se je osnoval odbor za zgradbo spomenika v spomin v vojni padlih goriških meščanov. Gospod Graziani je bil v Rimu in naprosil prvega ministra Mussolinija, da je sprejel častno predsedstvo omejenega odbora. Mussolini se je z njim delj časa razgovarjal in prijazno sprejel predsedstvo.

Gorica poje in pleše.

„L'Ida del Popolo“ bridko toži o prebivalstvu goriškega mesta. „Mesto pleše, poje, pije, se krohoča in kroka.“ Morda zato, da bi pozabilo, kaj je vlada naredila iz Gorice? Ali je to spodobno v času, ki je usoden za Evropo, za Italijo in še posebej za Gorico, katere gospodarsko usodo je vlada prečrtala? Meščanski odbor je premalo storil s tem, da je poslal vladi spomenico; vse pustne veselice bi moral prepovedati; samo na ta način bi bil dobil goriški protest primeren pondarek. Tako laški list.

Živio Italija, doli Avstrija!

Te dni je bilo objavljeno besedilo smrtne obsodbe Emila Kravosa. Kravos je bil rojen 1880 v Gorici, pristojen v Ajdovščino; bavil se je s trgovino in je stanoval pred vojsko v Gorici v ulici Morelli 14. med vojsko v Ljubljani v Šelenburgovi ulici 16. Dne 15. novembra 1915 je v neki gostilni na Travniku v navzočnosti avstrijskih častnikov zavpil: „Živio Italija, doli Avstrija“. Dne 17. novembra [so ga zato] ustrelili v bližini Rdeče hiše.

Ne ricinovo, ampak ribje olje!

V nedeljo zvečer je sedela v gostilni pri Prinčiču v Gorici družba prijateljev. V tej družbi je bil ugleden slovenski obrtnik, zraven njega pa znani italijanski nacionalist, g. Guido Pallich. Gostilničar je slovenskega obrtnika, ki ima zelo močan glas, naprosil, naj tišje govori. Slovenski obrtnik je dejal, da se ne boji nikogar ko samo resnico govori. „Kar jaz govorim“, — je dejal mož, — „brez strahu ponovim pred karabinijerji“. Pri sosednji mizi sta sedela dva fašista, eden je bil poročnik, iz krogov

izobraženstva. Ko se je slovenski obrtnik dvignil in se podal na dvorišče, sta ga fašista prijela in ga prisilila, da je izpil precejšnjo mero ribjega olja. Kakor se zdi, je morala biti letina za ricinovo olje zelo slaba, ker je fašistovska vojska tako hitro izčrpala zaloge. Priporočamo fašistom, naj nastavijo za paznike po gostilnah le take ljudi, ki dobro razumejo slovenski jezik.

Gospod profesor inženir Fabijan.

se je na potovanju ponesrečil in dobil poškodbe na nogi. Vnetemu delavcu za obnovo dežele izražamo toplo željo, da kmalu okreva.

Vetrik na delu.

Fajn, a žal nepoznani fantje, so si odprli vrata v stanovanje goriškega častnikarja na Travniku Antonucciija ter so mu vzeli blaga v vrednosti 700 lir. Ker se jim je zdela ta svola za prestani trud premajhna, so pokukali v sosedno stanovanje gospe Maraschini ter ji odnesli uro v vrednosti 150 lir. Ko so prišli iz drugega nadstropja v prvo in ondi videli na vratih gospe Derfles napis „je odsotna“, so si mislili: „Zakaj ne bi tudi tukaj poskusili?“. Polastili so se samokresa in so nato odšli. Dobra žornada.

Laško časopisje o Kogojevem koncertu.

Il „Corriere di Gorizia“ od 27. jan. piše zelo pohvalno o koncertu, ki sta ga priredila skladatelj Kogoj in pevka Wolkovskoja.

Goriški fašjo se zopet sestavlja.

V zadnjih številkah „Straže“ smo poročali, da je bil goriški fašjo razpuščen in si je vodstvo stranke pridržalo pravico imenovati trojico oseb, da ustvarijo na novo goriško organizacijo. Ravnokar je došla iz Rima vest, da so imenovani v ta namen gospodje Di Maiero, Godina in Bertl. Čudimo se, da ni imenovan noben Slovenec.

Radovedni smo, kako bo „Nova doba“ zagovarjala to enakopravnost.

DELAVSKI VESTNIK

36.000:

Kakor smo že poročali, je vlada sklenila odpustiti 36 tisoč železničarjev. Katere naj odpusti? Vzela bo v roke veliko rešeta in bo začela sejati. Za to sejanje in rešanje je vlada izdala odlok, ki ga te dni kralj podpisuje. Ta odlok ima 12 zapovedi, od katerih nas zanimajo posebno tri, t. j. 3., 6. in 7. Dajmo jih na kratke obrazložiti.

TRETA. Ta točka pravi, da ima vlada pravico odpustiti vse one železničarje, „ki jih spozna za nesposobne, nezmožne.“ To so pri rešetju najmanjše luknjice, skoz katere pojde ven polovica zahtevanega števila, namreč 18 tisoč. To je premalo. Zato so luknjice razširili, da jih pade še več skozi. Vlada pravi: na sprehod pošljemo tudi one železničarje, „ki malo ali slabo delajo“, ki z drugo besedo, vladi premalo koristijo. In še bolj je vlada razširila luknjice v rešetju! Pravi namreč: tudi vsi tiste bomo razbremenili službe, ki so bolehnii. Tako bo vlada dosegla število 36.000.

In če bi kaj manjkalo, je še rečeno: vlada odslovi tudi one železničarje ki imajo tako starost ali toliko službenih let, da lahko gredo v pokoj.

Vlada, ki ljubi nekatera bolj in druge manj, je dodala v zapoved nekaj besed, s katerimi si je pridržala pravico, da nekatera (njene ljubljence), ki so pri rešetanju padli skoz luknjico, zopet sprejme v službo.

Zvita vlada pravi namreč: vlada sme one, ki bi sicer morali domov, v službi obdržati, ako smatra to iz posebnih službenih ozirov za potrebno.

ŠESTA. Tukaj pravi vlada sledeče: Ako so odpušteni železničarji doslužili svoja leta, kakor določa kraljev odlok od 27. novembra 1919, dobijo pokojnino in vrhu tega prejmejo enkratni prispevek, ki znaša plačo šestih mesecev. (O tem v prihodnji Straži!)

SEDMA. Kaj pa oni železničarji, ki bodo odpušteni in ki nimajo pravice do pokojnine, kakor je rečeno v šesti točki? Tudi ti dobijo pokojnino. A ne vsi. Kateri so ti srečnejši? Prvič oni strojevođe in kurjači, kateri so na dan odpusta odslužili vsaj 15 takih let, ki se štejejo v pokojnino; drugič oni železničarji, ki so bili v prometni službi vsaj 18 let; tretjič oni železničarji, ki so služili vsaj 20 let v uradih. In še ena kategorija, ki pa jo opišemo v pondeljki „Straži“, ko dobimo točno pojasnilo pri železniškem ravnateljstvu. Potrpite do pondeljka!

Kakšno mesto na svetu ima največ cerkva?

Doslej je slovel Rim, da ima največ cerkev in kapelic od vseh mest na svetu. Šteje jih namreč 366. Toda danes ga je prekosilo že neko drugo mesto, in sicer Newyork. Šteje namreč nič manj kakor 1344 cerkev, od katerih je 321 katoliških, 97 židovskih in 916 protestantskih.

Za naše vojake.

Mi smo priobčili notico o odpustu letnika 1902. Danes moramo notico popraviti ali vsaj izpopolniti. Prvi trimesečnik letnika 1902, to so oni fantje, ki so bili rojeni v prvih treh mesecih tega leta, se odpustijo po 15. februarju. To velja pa le za one fantje, ki so do tega časa že odslužili 12 mesecev. Naslednji trimestri pa gredo v aprilu domov, seveda, če so dotlej odslužili 12 mesecev.

Pomembna je ta določba za fante iz starih pokrajin, kjer so šli pod orožje že februarja 1922, naši morajo še sedem mesecev peti: «bom nosil sabljico prepano».

Kar pa se tiče častniških aspirantov, ni še nič znanega. Na vsak način pa bo trajala njih službena doba toliko časa, dokler ne postanejo aspirantje letnika 1903 oficirji.

Ples proti jetiki.

V Trstu so priredili ta teden plesno zabavo v korist društva, ki ima namen zafirati jetiko. Dobiček je bil zelo velik, kajti v dvorani so se plesalci trli za žive in mrtve. Sitno je le bilo, da dvorana ni bila na predvečer ribana in zato so se vzdigovali med plesom celi oblaki prahu. Razen tega je hotela nesreča, da sta vsled gneče zletela dva para plesalcev v okno, ki se je razbilo na majhne kose. Tako je nastal v dvorani krepek preprih, kajti na nasprotni strani so bila vhodna vrata odprta. Plesalci se niso dali motiti in so se vrteli v prahu in preprihu naprej, kajti gnal jih je nareprej plemeniti cilj društva, ki se bori proti jetiki. Pravijo, da bo odbor moral precejšen del dobička izročiti naravnost plesalcem, ki so po plesu oboteli. Lep boj proti jetiki!

Ali bo kaj ali ne bo?

Časopisje piše o skorajšnji zaročitvi kraljiča Humberta z belgijsko kraljico Marijo Jožefo. Toda o tem se je že večkrat pisalo.

V živo meso.

Kmetijsko ministrstvo je poslalo te dni 332 uradnikov domov, naučno ministrstvo pa je poslalo 739 uradnikov na sprehod.

Shod tabakorejcev.

Dne 26. jan. so se zbrali v Červinjanu goriški tabakorejci z namenom, da si izmenjajo misli glede financiranja snužjih se zadrug ter o ustanovitvi zveze zadrug. Ugotovili so lep razvoj tabakorejstva v Furlaniji. Kaj pa na naši strani? Kaj čakamo?

Oberdan in Urh.

Dne 28. jan. se je vršila v Postojni slavnost v spomin na Oberdana, čigar zgodovina je vsem znana, in pa Urha, ki je bil prvi slovenski fašist in so ga, ko je nekoč, šel čez mejo. Jugoslovani ubili. Govoril je prof. Urbanaz.

Aretacija slov. učiteljev.

Gospodje učitelji Jože Pahor, urednik «Učiteljskega lista», Alojzij Hreščak iz Lokve in Jęsip Malalan iz Berij pri Gorjanskem so bili aretirani in se nehajajo Malalan in Hreščak v komenskih, Pahor v sežanskih zaporih. Za vzrok se navaja «komunistična agitacija». Naše stališče do teh aretacij je jasno: ali je komunistična stranka v Italiji dovoljena ali ni? Če ni dovoljena, potem naj prepove vlada vse komunistično časopisje in naj kratko malo komunistično stranko razpusti; ako pa je ta stranka dovoljena, potem je dovoljena tudi propaganda za stranko in je potemtakem aretacija posameznih članov le radi tega, ker so komunisti le golo nasilje.

Boj pijančevanju na Trentiskem.

Italijanski zakon tirja, da se pri vsaki prefekturi imenuje komisija za boj proti alkoholu. V Tridentu se je ta odbor že sestavil in je imel prvo sejo. Ali pri nas na Goriškem ni potrebe po takem odboru?

Italija si umiva roke.

V nekem uvodniku smo pisali, kako je Italija stopila na stran Francoske v vprašanju rurske kotline. Nato smo mi pondarjali, da je šla Italija predaleč in se bo znala opeči. Dogodki so nam dali prav in kot dokaz zato prinašamo besede, ki jih piše Mussolinijev glasilo «Il Popolo d'Italia». List pravi: «Francoska prevzema v rurski kotlini nele rudnike, marveč tudi tovarne v svoje roke. To je nevarno. Nemčija si namreč misli: če že ima priti do tega, da nas potlačijo, naj nemško ljudstvo prej poskusi in tvega vse. Kajti za ruskimi masami stoje nemške množice in ze temi veriga vseh premagonih narodov, od Madžarov do Bolgarov in Turkov. Naravno je, da vse te stvari Italijo zelo zanimajo. Rurska kotlina ni samo gospodarsko vprašanje, ampak tudi politično. Italija bo pred vsem in nad vsem sebi in svoji koristi služila».

DIJAKI!

Dne 6. t. m. se je vršil ustanovni občni zbor «Dijaške Matice». Društvo si je nadelo nalogo organizirati veliko podporno akcijo za naše srednje in visokošolsko dijaštvo. Zato je potrebno, da ima društvo oporo vovnarodu in da ima na razpolago sredstva za podeljevanje podpor.

Naše dijake čaka v prvi vrsti naloga, da agitira za «Dijaško Matico», da ji nabira prispevkov, da jezeno besedo «D. M.» na razpolago.

Pozivljamo vse srednje in visokošolce, da se včlanijo, ker le člani bodo dobivali posojila, oz. podpore. Potrebno je, da se radi statistike vsega našega dijaštva vsi dijaki vsaj prijavijo društvu ter navedejo bivališče in šolsko leto, oz. semester študijev.

«Dijaška Matica»

Trst, Via Fabio Filzi 10, prvo.

Volitve v Trgovsko-obrtno zbornico

Pomorstvo dveh kanalov.

Pred vojno je bila trgovsko obrtna zbornica v Gorici velikega pomena za gospodarsko in politično življenje naše dežele. Goriški obrtniki in trgovci so imeli v tej zbornici svoje stanovsko zastopstvo, obenem je pa pošiljala zbornica iz svoje srede nekaj članov v deželni zbor. Trdno so držali Italijani to ustanovo v svojih rokah, zakaj z njeno pomočjo so imeli v deželni zboru zagotovljeno večino. Trgovsko-obrtna zbornica je štela 24 članov, toda slov. obrtniki in trgovci niso imeli nikdar svojega zastopnika.

Po vojni pa se je bila goriška dežela povečala, kajti priklopili so se idrijski, postonjski in trbiški okraj. Ko bi bil ostal volivni red tak, kakor je bil še leta 1914, bi bili prišli Slovenci pri volitvah v večino in v trgovsko-obrtni zbornici bi sedelo 24 Slovencev in noben Italijan.

„Popravljen“ volivni red.

Zato so po italijanski zasedbi gospodje pri trgovsko-obrtni zbornici prišli kmalu do prepričanja, da bo treba volivni red «popraviti». Izdelali so nov zakonski načrt ter ga predložili vladi v potrdilo. In res je izšel meseca maja 1922, nov volivni red, opremljen z vsemi potrebnimi «popravki» in «dopolnili». Ta volivni red je zelo zanimiv in tudi važen, ker se trgovsko-obrtna zbornica v Gorici ne odpravi z deželno avtonomijo. Tudi staro kraljestvo pozna namreč trgovsko-obrtno zbornico in tako bomo imeli v kratkem volitve.

Vlada bi najraje nemudoma razpisala volitve, toda po razkosanju dežele je postal volivni red tako čuden, da bi se vzdignili lasje celokupnemu prebivalstvu, ko bi vlada hotela razglasiti volitve na podlagi «popravljenega» volivnega reda.

Po tem redu bi se morale vršiti volitve v petih skupinah. Laški trgovci in obrtniki bi si izvolili 9 zastopnikov, slovenski obrtniki in trgovci 8. Nemci v trbiškem okraju enega. Vsaka teh treh skupin bi se izvolila v posebnem ločenem volivnem okrožju. Skrbna gospoda na trgovsko obrtni zbornici pa je zgruntala še eno skupino, in sicer skupino za pomorstvo.

Tej pripada 8 zastopnikov. Ker je rudarstvo važna in hvalevredna panoga narodnega gospodarstva, je gospoda prišla na misel, da je treba ustanoviti še peto rudarsko skupino z dvema zastopnikoma.

Sitna zagata.

Vse je bilo lepo napravljeno, izpeljeno in potrjeno, pa glej, dežela se razkosa in res volivni red je na glavo postavljen.

Trbiški okraj z nemškim zastopnikom je šel k Vidmu.

Priključen je videmskemu okraju Tolmezzu. Pomorstvo je šlo po morju k Trstu. Saj se je odcepila Nabrežina in sploh ves morski breg dežele. Ostal je le Oglej s svojim dolgočasnim kanalom in k pomorstvu smemo šteti, če smo korajžni, še mrtev kanal pri Červinjanu. Ladjedelnic ni več, morskemu prometu se je od nas poslovil. Ostalo je nekaj pustih vasi in to je vse. Te zapuščene vasi so potemtakem naše sijajno pomorstvo. Dva kanala naj imata torej osem zastopnikov v trgovsko-obrtni zbornici?

Nekateri mislijo, da bi bilo to prav in umestno. Tako bi imeli dve laški vasi ravno toliko zastopnikov, kakor vsi slov. obrtniki in trgovci cele dežele. Laška večina v trg. obrt. zbornici bi bila zagotovljena. Vlada pa ni posebno navdušena za «pomorsko» zastopništvo dveh vasi. Ona dobro ve da bi se takemu «zastopstvu» smejala vsa teleta v deželi. Zato se praska za ušesi in misli na izhod iz stiske. Toda glej, tudi rudarstvo je prišlo v hude zagate. Trbiški okraj s svojimi rudokopi je šel k Vidmu in ostala je le Idrija z živim srebrom. Po volivnem redu pritičeta Idriji 2 zastopnika. Kdo naj voli ta dva člana trgovsko-obrtno zbornice? Morda rudarji, ki so na rudokopu najbolj živo zainteresirani? Kaj še! To bi bilo predemokratično. Torej kdo? Lastnik, to se pravi država. Državni zastopnik je edini volivec, obenem pa tudi edini kandidat! Kajti voljen more biti le tisti, ki je obenem volivec. Vladni zastopnik bi proglasil torej sebe za kandidata, nato šel pogumno na volišče ter oddal sebi glasovnico. Iz volivnega boja bi izšel gotovo zmagovito. Toda po izvolitvi bi nastala šele najhujša zadrega. Izkazalo bi se, da manjka še en zastopnik rudarstva. Kje ga vzeti? Kako naj en volivec, ki je obenem edini kandidat, izvoli dve osebi? Po volivnem redu bi ju moral izvoliti. Ali naj se kandidat preseka na dva dela kakor žveplenka?

Kako naj pride rudarstvo z enim volivcem in enim kandidatom do dveh zastopnikov, s to umetnostjo naj se peča vlada. Ko to pišemo, si vladni gospodje belijo glavo z našim pomorstvom in rudarstvom. Zadeva je hudo zapletena. Če odpade namreč rudarstvo in pomorstvo, bodo imeli Slovenci v trgovsko-obrtni zbornici enako število članov kakor Italijani in to bi bila grozna narodna nesreča!

Napeti je treba vse sile, da se ta strašna krivica prepriči.

Naj gnete, kuha in cvre vlada volivni red kakor hoče, eno je gotovo in neizpodbitno: slovenska večina mora priti za vsako ceno v znatno manjšino.

Zdaj ni več zrak trepetal vsled daljnih žvižgov in poskajočega puhanja parnih strojev. Na obzorju ni bilo prav nič videti črnega dima, ki je podjetnikom tako po volji. Prej vsled premogovnega prahu začrnela tla so bila zdaj očiščena, čemur se inženereve oči niso mogle privaditi.

Ko se je gospod Starr ustavil, je tudi Harry Ford zadržal svoj korak. Mladi rudar je čakal, ne da bi prekinil molčanja. Prav dobro je čutil, kaj se odigrava v srcu inženerja in tudi njega je prevzel podobno občutje, saj je bil sam otrok rudnika, saj je vsa njegova mladost potekla v rovu.

«Da, Harry», je začel James Starr, «tu se je vse izpremenilo. In vendar, moralo se je zgoditi, viri so se izčrpali! Z bolešjo se pominjaš onih časov!»

«O, da, gospod Starr», je odvrnil

Harry Ford. Delo je bilo naporno, toda kot boj zanimivo».

«Resnično, sin moj! Vsak hip je bil boj, boj z nevarnostjo, da se utrga plaz, da se pogreznejo tla, da izbruhne požar, da zadivja poplava! O, tu je bilo treba neustrašnosti in kljubovalnosti! Da, res je, bil boj, kipeč boj! Bilo je življenje!»

V podobnih pogovorih sta James Starr in njegov spremljevalec nadaljevala svoj pot. Uro zatem, ko sta odšla iz postaje Callander, sta dospela do dohartske jame. Pri pogledu na ta kraj bi pač vsakogar obšlo neprijetno občutje: Kar je bilo nekoč kot žive telo, je zdaj ležalo kot okostje. Na položnem hribočku se je še vzdigovalo obsežno večnadstropno ogrodje, ki sta ga razjedala dež in solnce. Na vrhu je bilo pritrjeno veliko železno kolo, spodaj pa veliki bobni, okrog katerih so se nehoč motale

vrvi, na katere so bili nehoč obešeni — s premogom napolnjeni — zaboji.

V spodnjem nadstropju so se nahajali zdaj prepadli prostori za stroje, katerih jekleni in bakreni deli so se preje tako svetlo in prijazno blesketali. Tu pa tam so ležali na zemljostanki zidu in z mahom obraščena bruna, razmešani in okrnjeni stroji, tračnice, vse to je v opazovalcu vzbujalo žalostne misli.

Obzidan okrajek pri vhodu v rov je prepletel plevel. V bližini so ležali ostanki posled. žabojev z verigami, konci ogromnih brun, pločevinaste plošče počenega kotla, skrivljeni drogi črpalk, trhle lestve, ozki, razpali obzidki, upogajene pločevinaste strešice in pokrovke. Vse to je pričalo o popolni zablženosti, gaobeštvi, žalosti in pozabljenosti, ki ubo najdeš niti pri razvalinah gradov ali pa preostankih puščene trdnjave.

«Strašno razdejanje», je vzkliknil James Starr in se ozrl na mladega moža, ki pa je bil ves zatopljen v globok molk.

Podala sta se pod straho orodjavne nad vhodom v yarow-jamo, koje lestve so segale do najglobljih rovoz. Ležener se je sklonil navdol.

Nekoč je bilo, tu čuti piskajoče šamenje zraka, ki so ga načrpali ventilatorje; zdaj pa je zijala molčeca globina. James Starr in Harry Ford sta stopila na prvo stopnico.

Za časa obrata so služili tu duhovito sestavljeni stroji za uporabo po različnih aberfoylskih rovih, na pr. posode za premog z samodelnim padalom, ki so dosele po lesenih tirih.

Te izpopolnjene priprave so kajpada po prenehanju obratovanja odstranili. V yarow-jami je ostal le kup lestev, s pomočjo katerih je bilo mogoče dospeti na dno.

Kmečko Delavska Gospodarska Zadruga v Kojškem

RAZPIS SLUŽBE.

«Razpisuje se služba poslovođa Kmečko delavske gospodarske zadruge v Kojškem.
«Prosilci morajo podpreti svoje lastnoročno pisane prošnje s sledečimi listinami:
«1. Domoavnico.
«2. Kazenski list in spričevalo o lepem vedenju.
«3. Spričevalo o sposobnosti.
«Prosilci morajo imeti primerno jamstvo in biti vsaj nekoliko večji italijanščini.
«Plača po dogovoru. Prošnje je predložiti najdalje do 10. februarja.

Za kmečko delavske gospodarske zadruge:
Načelnstvo.

ENONADSTROPNA NOVA HIŠA z osmimi prostori je na prodaj v Oslavju st. 115. Pojasnila daje uprava «Goriške Straže».

VABILO.

k rednemu občnemu zboru Stavbne zadruge (reg. zadr. z om. jam.) v Dolnji Vrtojbi, ki se bo vršil v nedeljo dne 4. februarja 1923 ob 10. in pol v zadrughih prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika.
2. Predložitev letne bilance za l. 1922.
3. Volitev odbora.
4. Razneterosti.

V slučaju, da ne bo zbranih ob določeni uri zadostno število članov, se za pol ure pozneje skliče drugi občni zbor, ki bo sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

ODBOR.

V 45 vrstah

se izdelujejo testenine PEKATETE. Nekaterim ugajajo debeli, drugim drobni makaroni, tem vrvice onim polži i. t. d. vse pa so tečne, redilne in tako okusne, da jih vsepovsod hvalijo.

Kupujem kože

kun, lisic, podlasic i. t. d. in plačujem po najvišjih cenah. Windsbach, «Albergo Gorizia», Gorica Corso Vitt. Em. 16.

ADRIA ČEVLIJI

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirni“

Lastne prodajalne;

GORICA, Corso Verdi 22.
TRST, Via dei Rettori 1.

Restavrant Europa Josip Culot

Piazza della Vittoria (Travnik 16)

Goriška kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili ob vseh
"---" urah "---"
Domača briška, vipavska in
"---" furlanska vina. "---"

Dvorišča za krogljanje in kegljišče.

Trte cepljene!

2-3 letne 1-3 met. visoke. Velika zaloga najlepših cepljenk pri

*** **IVAN FORČIČ** ***
trtnica Preserje p. Komen (Comeno)

Izjava.

Podpisani preklicujem tem potom obrekovanja naperjena proti gosp. Ivanu Medveščeku iz Ložic in se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnijskega postopanja.

Krašček Andrej
Ložice.

Uboga vdova

bi rada oddala svojega 14 letnega dečka, da bi se izučil katerega koli rakodelstva, najraje kjer bi dobival hrano in stanovanje. Naslov pove uprava «Straže».

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

:: Corso Verdi „Trgovski Dom“ ::
Telefon št. 50. ————— Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavnica **CENTRALA:**
in rezerve: **LJUBLJANA** D. 36 MILIJONOV

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje
Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½% Na daljšo odpoved vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. —
Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantnejše.

Uradne ure za občinstvo 8½-12 in od 3-5

Ob sobotah popoldne, ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

ZAHVALA.

Iskreno se zahvalujemo vsem onim, ki so na katerikoli način po-
častili spomin našega dragega pokojnika

IVANA FAGANELLI

Posebno pa častiti duhovščini, čarovalcem venosov ter sploh vsem, ki si
pokojnika spremili na zadnji poti.
Miren 27. januarja 1923.

ZALUJOČI OSTALI.

ZAHVALA

Prijetno zahvalo izrekamo vsem, ki so nam bili ob smrti našega nepo-
zabljenega sina, brata in svaka

JOSIPA BUFOLIN

v tolažbo in pomoč in ga spremili k večnemu počitku. Posebno se zahvaljuje-
mo pevskemu zboru, predvsem gospodu Dužniku za poslovitni govor.
Sempeter pri Gorici, 29-I-1923.

ZALUJOČA DRUŽINA BUFOLINI.

ZAHVALA

ob smrti našega ljubljenelega sina oz. brata

KAROLA,

izrekamo najprijetnejšo zahvalo vsem za izraze sožalja, posebno se preč.
duhovnikom, učiteljskemu zboru, domačim pevcom in godbi za žalostinke;
domačim mladeničem, mladeničem iz Št. Petra, Bralnemu in pevskemu
društvu v Št. Andrežu za krasne vence, kakor tudi vsem sorodnikom in seva-
ščanom za tako veliko udležbo pri pogrebu.

Miren 30. januarja 1923.

DRUŽINA LESTAN.

FELBERBAUM & ROLICH

(prej Hedžet & Koritnik)

Gorica - Corso Verdi števil. 7 - Gorica

Velika izbira moškega in ženskega sukna, razno-
vrstnega zefirja, perkala ter perila, velika zaloga
pletenin in vezenin, kakor tudi vsakovrstnega
blaga za neveste, drobnarij ter vseh potrebščin
za krojače in šivilje.

NA DROBNO!

NA DEBELO!

KNJIGARNA KATOLIŠKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA

GORICA

Via Carducci, 2 ————— Montova hiša

se priporoča slavnim županstvom, zupnim uradom, šolskim
vodstvom in slavnemu občinstvu.

Velika zaloga slovenskih, nemških in italijanskih,
knjig, tiskovin za županstva in cerkvene urade, slik
z okvirji in brez okvirjev, in devocionalij vseh
vrst.

Velika zaloga papirja in pisarniških potre-
bščin.

Zastopstvo in zaloga najboljšega cigaret-
nega papirja „OLLESCHAU“.

ZALOGA VOŠČENIH SVEČ
različnih vrst, kadila in voščeni vžigalnikov.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne
Regenchart & Rymann, vsakovrstno
Blago za poročence, kakor tudi velika izbira
moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerne!